

VIII Trobada Alumni

25 DE NOVEMBRE DE 2022, 19:30

Intervenció de **Vicent Soler** en representació de les Promocions de 1971 i 1972

Moltes gràcies, senyor degà, per invitar-me a parlar en aquest acte en representació dels egressats de les dues primeres promocions, les de 1971 i 1972. Fa molts anys d'això, però estic convençut que tots i totes tenim un record entranyable i inesborrable de la nostra experiència estudiantil.

Si em permeteu, diria que hi ha dos adjectius per als que, com nosaltres, iniciarem la via acadèmica de la Facultat: **precarietat** i **il·lusió**. Precarietat perquè no teníem ni edifici propi i il·lusió perquè estàvem obrint moltes portes en una societat que desconeixia fins i tot de què anava els nostres coneixements.

Nosaltres mateixos no havíem tingut cap matèria d'Economia al Batxiller si llevem la que se'ns donava en sisé en l'assignatura "maria" de la *Formación del Espíritu Nacional*. En teoria era una assignatura de pur adoctrinament del règim però que, en eixe curs, el manual era, mira per on, el de *Política Económica* d'Enrique Fuentes Quintana i Juan Velarde. No sé com aniria en altres casos, però un servidor havia d'explicar que ser economista no era vendre duros a quatre pessetes.

Perquè vaig triar la carrera? Perquè volia entendre més i millor la creixent complexa societat que s'obria als meus ulls d'adolescent. I, també, com m'explicava una alumne d'Econòmiques de la Sorbona que vaig tractar en aquells moments: perquè calia que t'agradara la història i la geografia però també les matemàtiques. Textual.

El cas és que el 1967, creada ja formalment la Facultat d'Econòmiques de València, m'hi vaig matricular. Els companys del curs anterior encara hagueren de matricular-se en una secció docent de València pertanyent a la Facultat de Màlaga de la Universitat de Granada. Com deia, tot era precarietat de mitjans i il·lusió als nostres cors d'adolescents.

Començarem en un convent (el dels mercedaris del Carme al costat del mercat de Mossén Sorell -per cert, que bons estaven els entrepans que feia

aquella dona del mercat a la que fèiem cua cada matí, a l'hora d'esmorzar), fora del campus, amb una sensació d'estar aïllats de la vida universitària. Després, passàrem uns mesos en unes aules de la Facultat de Dret de Blasco Ibáñez, per acabar ocupant l'edifici històric de la Universitat, al carrer de la Nau.

L'edifici propi a Blasco Ibáñez ja no el vam estrenar perquè s'inaugurà després de falles de 1973. Només aquells que ens quedàrem de professors de la Facultat vam tindre eixe privilegi.

Amb l'ajut inestimable del professor Victor Fuentes, aleshores membre de la primera promoció, la de 1966-1971, tractaré de recordar professors que tinguérem, amb el risc de deixar-me'n algun que també era ben considerat pels estudiants.

Comencem pel doctor José Jiménez Blanco, primer Degà de la facultat (en realitat Degà-Comissari de la Universitat de Granada), que havia segut contactat pel catedràtic de Dret del Treball de la Universitat de València, Efrén Borrajo, gran impulsor de la creació de la nostra Facultat. Per cert, havíem d'explicar que no era metge sinó sociòleg, que no tots els doctors eren metges... En *Sociologia* també tinguérem al professor Isidro Soriano i a Josep Vicent Marqués, aquest darrer de docència un tant heterodoxa, ben acollida, però, per l'alumnat.

En *Filosofia*, al catedràtic Carlos Paris (un plaer sentir-lo a classe) i a la professora Carmen Martí.

Els *Drets* foren impartits pel professorat de la Facultat del ram. *Civil*, per exemple, per Vicente Torralba i Manuel Gitrama. *Mercantil*, per Manuel Broseta (molt bon professor, i també molt *dandy* ell), Vicent Cunyat i Teresa Puente. Quan va tornar de l'exili, s'incorporà el catedràtic José de Benito amb el seu famós "sense paüra" (davant els exàmens, és clar) i que es jubilaria com a Degà de la Facultat. Dret del Treball, José Maria Dilla i JA Cruz Requejo. En *Teoria de l'Estat*, tinguérem al del *mocadoret* en la butxaca de l'americana, Diego Sevilla i a Tomàs Villarroya, el de la veu fluixa i fina. En *Administratiu*, José Luís Martínez Morales i Lluís Beltran, que després tindrien un important paper en la vertebració administrativa de les administracions autonòmica i local.

L'*Anàlisi Matemàtica (I i II)* la va impartir Alfonso Rodríguez i Carlos Ferreira, Juan Camarasa, Rafael Alfonso i Alfredo Granell en classes pràctiques. En *Estadística*, Alfonso Rodríguez i Segundo Gutierrez Caba. Antonio Pulido, en *Econometria*.

En *Teoria Econòmica (I,II, III i IV)*, Alejandro Lorca i el seu manual de Lipsey, no de Samuelson, ai las! També, Fernando de la Fuente, Antonio Cañada, Tomàs Méndez, Ana Martínez i Juan José Camio. Al 1970, s'incorporà Àngel Ortí que també seria dega, com Lorca. En pràctiques, tinguérem a Dolores García, Jose Maria Gil Suay i Rodolfo Maldonado.

En *Política Econòmica (I, II i III)*, Jacint Ros Hombravella, que arrossegava les paraules quan parlava perquè, segons contava la llegenda urbana, feia dos traduccions simultànies. Primer, l'anglès en el que pensava l'Economia perquè s'havia format a Anglaterra, d'ahí passava a la seua llegua materna, el català, i, finalment l'eixia el castellà de les classes. Ell va portar d'adjunt a Emèrit Bono, que iniciava la seua tasca docent aleshores. Hi col·laboraren Manuel Pérez Montiel, Antoni Montserrat i Manuel Esteve. També comptàrem amb Salvador Condominas, que fou Degà de la Facultat. No amb Manuel Sánchez Ayuso perquè arribaria en 1973.

En *Estructura Econòmica (I i II)*, José Honrubia, que preferí vindre a València per a col·laborar a engegar la Facultat -amb l'ajuda del Gerent de la Facultat Vicent Fayos- que quedar-se a Madrid amb el professor Velarde. Honrubia fou precedit per Antonio López Gómez, catedràtic de Geografia de la Facultat de Filosofia i Lletres. Finalment, arribaria el catedràtic d'Estructura, Rafael Martínez Cortiña.

En *Comptabilitat*, Manuel Vela, procedent de l'Escola d'Empresarials, que ens va fer estudiar l'assignatura lo que no està escrit. però cal reconèixer que en vàrem aprendre molta. També fou nomenat Degà. Comptà amb els ajudants Juan Navarro, Asensio Pastor i Germán Garcia.

En l'àmbit de l'empresa, Marcial López Moreno, en *Economia de l'Empresa* amb el jove Juanjo Renau. També amb Eduardo Melgar. En *Anàlisi de Balanços*, Santiago Ribes. *Anàlisi de Costos*, Francisco Lara i Rpberto Gorgues. *Política Econòmica de l'Empresa*, José L. Sanchis. Eugenio Prieto, en *Matemàtiques de les Operacions Financeres*, amb una docència en permanent bastant ebullició, tot siga dit de pas.

L'enyorat Miguel Olmeda en *Hisenda*. També, Rafael Baixauli. En *Sector Públic*, Emilio Albi i Vicente Arnau. *Sistema fiscal*, Pedro Martín de Nicolàs, Luis Navarro Olivares i Juanjo Bayona Perogordo. Aquest darrer fent exàmens orals, habituals en la Facultat de Dret però que no ho eren en Econòmiques.

Jordi Nadal en *Història (I i II)*, un professor que ens va espavilar un muntó amb eixes converses que feia amb algú de nosaltres davant de tots i totes en primer i segon curs. També vam tindre en aquesta àrea a Álvaro del Castillo, Marius Garcia Bonafé, Enric Sebastià i Jaume Torras.

En *Doctrines Econòmiques* i *Organització Econòmica Internacional (OEI)*, a Ernest Lluch, que, a la gent de la *branca d'Economia*, ens va fer conèixer molt i molt els clàssics i la realitat econòmica valenciana. Pocs anys després, escriuria *La via valenciana*, una fita en la historiografia econòmica del país dels valencians. En el 1971-72, s'incorporarien professors acabats d'egressar com Santiago Lanzuela, Salvador Almenar i Vicent Llombart en Doctrines i Aurelio Martínez en OEI. També col·laborà en aquesta assignatura Pedro Solbes, aleshores Director Territorial del Ministeri de Comerç.

Dir la *branca d'Economia* és dir molt perquè nosaltres estudiàrem amb el Pla de 1953, perquè el següent Pla fou el de 1973, que ja no ens va agafar. És molt dir perquè, en aquell Pla, totes les assignatures eren comunes excepte dues en el cinquè curs. Dues diferents per a *Economia* d'una banda i dues per a *Empresa* de l'altra. *Doctrines* i *OEI* eren les dues específiques d'Economia.

Molts d'aquests professors eren aus de pas en la seua carrera acadèmica, pensada per a Madrid o Barcelona, tot i que feren, en la majoria de casos, una bona feina amb nosaltres. Pocs es quedaren per un temps a València, com Ernest Lluch o Angel Ortí. La veritat és que fins que no isquèrem les primeres promocions de la pròpia Facultat, l'estabilitat docent no es va assegurar.

Som unes promocions que vam crear una situació disruptiva en moltes àrees de la vida social i econòmica valenciana. En la pròpia acadèmia, en la que finalment, hi hauria, com dic, un claustre estable per la permanència dels propis egressats de la Facultat. Però, també vam cobrir places a les

noves facultats que es van anar creant al llarg i ample del País Valencià (a l'època era la manera d'anomenar la Comunitat valenciana).

Vam irrompre en les grans i petites empreses, on fills dels valerosos empresaris dels seixanta eren complementats per joves economistes amb formació universitària. A les *Cambres de Comerç*, amb obertura de gabinets d'estudi. A la futura administració autonòmica. A serveis d'estudis tan privats com vinculats a les caixes d'estavi. I tants altres llocs.

Capital humà necessari per a una societat i una economia cada vegada més complexa, afortunadament. De fet, malgrat la precarietat, la il·lusió de saber-nos pioners d'un coneixements tan necessaris per a la societat i l'economia valencianes ens feia remuntar totes les adversitats.

Estàvem passant d'una societat de grisos a una societat de colors, deixàvem la societat dels pedaços -literalment- i entràvem en la societat de consum, la dels electrodomèstics, el quartos de bany, els sis-cents, els Beatles, les hippies, la píndola anticonceptiva. Una autèntica revolució en les relacions personals, particularment entre els joves. I nosaltres ho érem.

Les dues primeres promocions eren cursos diferents però vivíem moltes experiències junts i juntes, sobretot en la primera etapa del Convent. Això sí, els corredors de la Facultat ens instruïen tant com les aules. Teníem una avidesa de coneixements insaciable, érem pocs i anàrem cosint complicitats entre nosaltres com mai més s'ha pogut fer, crec.

Des d'una perspectiva dels 50 anys que han passat, era palès la poca presència de dones entre l'alumnat i entre el professorat. A més, les companyes, quan acabaven la carrera, havien de trencar molts sostres de vidre en el mercat de treball. Amb enormes entrebancs, que avui farien vergonya.

El que sí que podem dir ben orgullosos és que vam viure una experiència vital riquíssim. Que vam ser els pioners d'una Facultat que ha escalat els millors rànquings mundials partint d'aquelles insuficiències que visquérem nosaltres, lògiques en tota experiència nova.

Insuficiències que es mesuraven en la lògica de precarietat de mitjans, però que no tenien en compte la nostra immensa il·lusió. Era dur oir, aleshores, que nosaltres i els de Màlaga érem els "últims de la classe". Una il·lusió formativa que ens impel·lí a molts de nosaltres a seguir formant-nos a casa

o a l'estranger, a les universitats o a les empreses per acabar sent els bons professionals que volíem ser.

En suma, **il·lusió i precarietat**, però també **orgull**, insistisc, d'haver contribuït a posar les bases d'una gran Facultat i d'una nova professió en una València que ho necessitava com l'aigua de maig. Això, sí: vivint i disfrutant els millors anys de la nostra vida, a ben segur.